

STATUTUL COMUNEI DALNIC,

JUDEȚUL COVASNA

Capitolul I

1.1. Introducere

Prezenta hotărâre are ca obiect stabilirea statutului comunei Dalnic, județul Covasna, din România, în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, respectiv Ordonanța Guvernului nr. 53/2002 privind Statutul-cadru al unității administrativ-teritoriale.

Unitatea administrativ-teritorială căreia i se aplică prevederile prezentului statut este comuna Dalnic, județul Covasna. În ierarhizarea localităților stabilit potrivit prevederilor Legii nr. 351/2001 privind aprobarea planului de amenajare a teritoriului național, cu modificările și completările ulterioare, comuna Dalnic se încadrează la rangul IV.

Comuna Dalnic este printre cele mai mici comune din județul Covasna, alcătuit dintr-o singură localitate păstrând caracterul preponderent rural. Aceștia i se aplică reglementările legale în vigoare specifice mediului rural.

1.2. Conceptul și importanța Statutului

Statutul comunei Dalnic reprezintă sistemul unitar de informații, realități, norme și structuri care din punct de vedere geografic, istoric, economic, social, cultural, urbanistic, demografic și al deschiderii spre colaborare și universalitate definește nota identității și autonomiei localității.

Prin Statut se fac toate precizările care privesc configurația complexă și completă a comunei ca persoană juridică și cuprinde date și elemente specifice, care au rolul de a individualiza unitatea administrativ-teritorială în raport cu alte unități similare, privitoare la: întinderea teritoriului administrativ, delimitarea teritorială a unității administrativ-teritoriale; determinarea colectivității asupra căreia se exercită autoritatea consiliului local și a primarului, populația unității administrativ-teritoriale, localitatea de reședință, autoritățile administrației publice locale, sediul acestora; căile de

comunicație existente și categoria acestora; date privitoare la principalele instituții din domeniul educației, culturii, sănătății, asistenței sociale, etc.

Capitolul II

II.1. Istoria locală, înființarea Comunei Dalnic

La marginea satului, la confluența pâraielor Dalnic și Kanta, se află o stațiune neolitică de tip Ariușd-Cucuteni, de unde provin materiale din epoca bronzului și din La Tène. În albia pâraului Magyaró s-au găsit un topor și un ciocan eneolitic de aramă și un obiect de bronz cu aparență de opaiț datând din La Tène. Pe "Valea Mică" s-au descoperit fragmente ceramice de caracter dacic, lucrate la roată precum și material arheologic de tip Sântana de Mureș-Cerneahov. Pe "Dealul Frumos" s-au găsit monede din sec. I î.e.n. și din secolul al III-lea o drahmă de argint din Dyrhachium, o monedă de bronz de la Gordian emisă de Tarsus și mai multe tetradrahme de Thasos. Pe teritoriul satului s-au mai găsit o secure lungă și un buzdugan, ambele din adevărat, specifice culturii Coțofeni, două ace de bronz și un vas de lut din prima epocă a fierului, de tip scitic. În anul 1960 în locul numit "Veresmart" s-au găsit mai multe tetradrahme thasiene.

Prima atestare scrisă a localității Dalnic datează din anul 1332, când se numea Dabuk, în acest dijme papale localitatea este descrisă ca o localitate frumoasă și mare. Din anul 1334 așezarea apare sub numele Dalnuk cu 1045 locuitori. În anul 1567, tot prin dijme papale localitatea este evidențiată cu 42 gospodării, ceea ce înseamnă o localitate destul de mare ca mărime (Orbán Balázs 2002).

Comuna Dalnic este una dintre cele mai vechi zone populate ale județului Covasna. Situată la intersecția a două arii umanizate: depresiunea Târgu Secuiesc și zona nord-estului Câmpul Frumos, teritoriul comunei a fost locuit încă din cele mai vechi timpuri. Mărturiile ale populării străvechi ale comunei sunt vizibile în multe dintre monumentele istorice situate în teritoriul administrativ al comunei.

În perioada anterioară anului 1968, pe teritoriul administrativ au existat patru localități: Pădureni, Moacșa, Eresteghin și Dalnic. În anul 1968 s-a înființat, conform deciziei Biroului Politic al PCR Covasna, Comuna Moacșa, care cuprindea comunele până atunci separate: Moacșa, Pădureni, Dalnic și Eresteghin.

În urma contopirii a patru unități teritorial-administrative, reședința de comună a fost transferată în localitatea Moacșa. În perioada 1968-1989 s-a menținut această situație artificială.

Din punct de vedere administrativ, comuna Dalnic a fost înființată la data de 12.04.2004 cu Legea nr. 85/2004 prin reorganizarea comunei Moacșa din județul Covasna. Reședința comunei Dalnic a fost stabilit în satul Dalnic, respectiv, în urma reorganizării prevăzute, comuna Moacșa a rămas cu satele Moacșa și Pădureni.

Printre cei care au venit de la Comuna Dalnic, este important să fie menționat pe *Márton Benkő*, profesor și scriitor, care și-a publicat în anul 1702 istoria romană tradusă în limba maghiară. Activitatea lui a fost mai mult dezvoltat în Târgu Mureș;

Dul *Mihály Dálnoki*, celebrul lector la Colegiul Unitarian din Cluj, a murit în anul 1648.

Scriitorul fictiv *János Dálnoki* al celei de-a 13-a ediții a poemului eroic Pericolul Troiei.

János Ferenczi, un pastor reformat și arhiepiscop din Dalnic, care a fost un muncitor activ în literatura maghiară în primele decenii ale secolului XIX., a publicat „Hon és külföld”, „Társalkodó” și multe alte articole. Lucrarea lui mai amplă care tratează istoria Ținutului Secuiesc se află în manuscris pe raftul prăfuit al uitării, deoarece nu există nici o editură care să publice această lucrare presupusă remarcabilă (Orbán Balázs 2002).

Marele scriitor și poet maghiar *Gaál József*, (1811-1866) care făcea parte din cercul de prieteni a lui Eötvös József, s-a născut la Dalnic. Acesta a scris comedia intitulată „A Peleskei notóriusa” (Notoriu din Peleske).

Un loc printre pădurile din Dalnic se numește 'Pădurea lui Darabont' pentru că a fost donat de Principatul Transilvaniei Ștefan Báthory bucată de pădure din Dalnic pentru *Péter Simon* care l-au însoțit în Polonia. Liderul acestei echipe care a însoțit pe Principatul Ștefan Báthory a fost din loc. Dalnic, despre care încă multe tradiții trăiesc pe plan local. El era la marea milă a principatului și, pentru că îl admira pe principat cu răspunsurile sale foarte pricepute, rezistente și cu discursuri amuzante, călărea mai ales lângă el și îi plăcea atât de mult principatul, încât, dacă voia să obțină o oră bună, l-a strigat doar pe Peter Simon. O parte din pădurea din Dalnic se numește în mod tradițional pajiștea "Depső", deoarece Depső este un renumit lider local în istoria locală (Orbán Balázs 2002).

Cei mai mulți vin în căutarea memoriei lui *Gheorghe Doja (Dózsa György)* (1470-1514). În acest loc, unde, conform tradiției, s-a născut personajul principal, conducătorul răscoalei țărănești din Transilvania contra marilor bogătași (proprietari de pământuri) din anul 1514. Puteți admira două monumente: vechea și simpla placă memorială, realizată în 1949, și placheta de bronz a lui Dózsa, ce se odihnește pe stâlpi de bazalt, înconjurată de un gard din fier forjat, ce amintește de lame de coasă. Proiectantul este Plugor Sándor iar placheta din bronz este lucrarea artistului Jecza Péter. Statuia monumentală, ce reprezintă persoana lui Dózsa, se află în centrul localității.

II.2. Așezarea geografică și structura Comunei Dalnic

Comuna Dalnic este situat în Județul Covasna, în partea de sud-est a Transilvaniei, la curbura Carpaților, la marginea sud-estică a Munților Bodocului, la deschiderea văii Dalnic, la o altitudine de 574 m pe DN11 ce leagă Brașovul de Târgu Secuiesc și se învecinează cu comunele Cernat, Cătălina, Zăbala, Boroșneu Mare, Moacșa și Ghidfalău.

Comuna aparține Microregiunii Târgu Secuiesc și este situată la distanța de cca 17 km de Municipiul Targu Secuiesc. La sud-vest de acesta, la cca. 23 km este situat Municipiul Sfântu Gheorghe, și se încadrează în aria de localități care se înșiră de-a lungul axei umanizate care leagă cele două municipii ale județului: Sfântu Gheorghe și Târgu Secuiesc.

Teritoriul comunei este străbătută de DN 11 (Brașov-Târgu Secuiesc-Onești-Bacău), dar drumul național nu intră în localitatea Dalnic. Teritoriul administrativ nu este străbătută de linie de cale ferată și nu există gară.

Poziția geografică a comunei reflectă o varietate morfologică deosebită: de la zona munților până la zona de șes și albiile majore cu relief de luncă, toate formele de relief se regăsesc în teritoriul administrativ. Din punctul de vedere al umanizării, cea mai importantă zonă populată este cea a dealurilor submontane din zona Munților Bodocului, aici se află vatra celor două localități; Cele mai mari altitudini din comună sunt situate în creasta Munților Bodoc (la limita administrativ-teritorială cu comunele Bodoc și Cernat).

Comuna Dalnic se întinde pe o suprafață de peste 5162 hectare din care 206 ha teren intravilan și 4946 ha extravilan, ocupă doar 1,39% din suprafața totală a județului Covasna cu un număr de gospodării respectiv locuințe de 385. Astfel comuna Dalnic este printre cele mai mici comune din județul Covasna, alcătuit dintr-o singură localitate, având o populație de 934 de locuitori, după statisticile naționale (INS), populația după domiciliu la 1 ianuarie 2020. Comuna Dalnic are codul siruta 65147. Relieful este predominant muntos, - peste 40% din suprafața comunei – dar peste 2900 hectare sunt terenuri agricole din care 2000 hectare terenuri arabile.

TABEL 1: SUPRAFEȚE CU CATEGORIILE DE FOLOSINȚĂ, SURSA: (INS 2021)

Modul de folosință	Hectare
Total	5162
Agricolă	2922
Arabilă	2019
Pășuni	558
Fânețe	345
Terenuri neagricole total	2240
Păduri și altă vegetație forestieră	1964
Ocupată cu ape, bălți	29
Ocupată cu construcții	190
Căi de comunicații și căi ferate	45
Terenuri degradate și neproductive	12

Litologia este dată de roci sedimentare cutate (flișul carpatic). În zona mai joasă al teritoriului administrativ litologia este dată de roci sedimentare fine, aluviuni submontane: argilă, pietriș și nisip. Varietatea pedologică este determinată de climă, rocă și vegetație. Pe teritoriul Comunei Dalnic întâlnim aproape toate tipurile de soluri din zona montan-depresionară. În partea sud-estică și estică a comunei întâlnim argiluvisoluri, având fertilitate bună (clasa II-III de calitate). Cemoziomurile întâlnim în partea sud-estică, în Depresiunea Târgu Secuiesc care are o deschidere spre sud-vest. În zona de coline și zona submontană întâlnim soluri brune și brun-roșcate, iar în partea nord-vestică a teritoriului administrativ avem soluri brune și cenușii de pădure. În albia majoră a cursurilor de apă întâlnim soluri hidromorfe, iar pe valea pâraurilor întâlnim soluri slab evoluat (vertisoluri de tip turba cu fertilitate scăzută). Vegetația, determinată de relief, litologie și climă este una variată, având multe elemente care reprezintă toate cele trei zone geografice.

Din punct de vedere biogeografic, majoritatea teritoriului administrativ se află la interferența dintre microregiunile geografice Munții Bodoc, Depresiunea Tg. Secuiesc și zona colinară între cele muntoase și depresiune. Fiind una dintre cele mai importante zone vegetaționale și agricole ale

județului Covasna, partea sud-estică a comunei a devenit o zonă agricolă cultivată intensiv. În zona de șes întâlnim în majoritate covârșitoare vegetație antropizată, câmpiile primare fiind transformate în terenuri agricole. Terenurile forestiere și de pășune reprezintă tipul de vegetație dominantă în comună. Fagul domină etajul vegetațional al pădurilor, la altitudinile de peste 700- 800 m, în nord-vestul teritoriului administrativ întâlnim păduri de amestec fag-rășinoase. În zona culmii pe teritoriului comunei Dalnic întâlnim o vegetație de stepă montană formată pe colinele din zona submontană a munților Bodoc.

Fauna este una caracteristica etajului vegetațional al pădurilor de fag și de amestec fag-rășinoase. Animalele caracteristice ale acestei zone montane sunt: cerbul carpatin, ursul, râsul, vulpea, lupul, vulturul de pădure, șoimul, etc.

II.3. Rețeaua hidrografică

Hidrografia comunei nu este densă. Densitatea rețelei hidrografice nu este așa mare, deși comuna este situat sub Munții Bodoc. Toate cursurile de apă fac parte din rețeaua hidrografică a Râului Negru. În ultimii ani, cursurile de apă sunt cu scurgere intermitentă, în timpul verii debitele sunt mai scăzute sau rămân fără. Aceste cursuri de apă au debite scăzute în două dintre cele patru anotimpuri: vara și toamna, iarna și primavara datorită alimentării pluvio-nivale cu valori de debite mai ridicate. Pârâurile din bazinul Oltului sunt situate în partea nord-vestică a teritoriului administrativ, și sunt scurte cu debite scăzute pe tot parcursul anului. Datorită faptului că apele curgătoare de pe teritoriul comunei sunt cursuri de apă de rang inferior, în comună nu există post hydrometric pe cursuri de apă.

II.4. Clima

Clima teritoriului administrativ este în strânsă corelație cu relieful și cu așezarea în spațiu a formelor de relief, ceea ce determină influențele microclimatice întâlnite în zonă.

Data fiind așezarea la contactul zonei montane cu zonele depresionare, ariile umanizate din comună au un climat predominant submontan în care predomină iarna cu temperaturi scăzute (între -6 și -11 C°) iar vara cu temperaturi ridicate, mai ales în perioada iulie-august (între +22 și +31 C°). Schimbările globale ale climatului cauzează și la nivel microregional bulversări ale climatului, astfel în ultimii ani s-a observat o creștere a temperaturilor medii multianuale cu cca. 2 C°. Temperatura medie multianuală este de 7,7 C°, media celei mai calde luni este de 21 C°, iar media multianuală a celei mai reci luni este de -3,5 C°.

Precipitațiile medii multianuale se situează între 550-600 mm, aceste valori cresc spre ariile montane mai înalte până la 650 mm. Împărțirea pe perioade a valorii anuale de precipitații a suferit modificări în ultimii ani, datorită schimbărilor globale de climat. Astfel, majoritatea precipitațiilor cad în lunile aprilie-mai și octombrie, iar cantități infirme se înregistrează în lunile februarie și august.

Vânturile predominante au orientarea dinspre nord-est în perioada de iarnă, și sud-vest în perioada de vară. O ramificație a Crivățului, Nemira fiind vântul geros și puternic, predominant în perioada de iarnă (noiembrie-martie).

II.5. Populația, structura etnică și religioasă

Dalnic este cea mai mică comună din județ, atât teritorial cât și din punct de vedere demografic. Conform ultimului recensământ efectuat în anul 2011, populația comunei Dalnic se ridică la 998 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 1.026 de locuitori.

Potrivit datelor statistice din 1 ianuarie 2020, comuna Dalnic are o populație de 934 persoane, o descreștere și față de anul 2012, când comuna a fost populată de 983 persoane cu domiciliu în comună.

Evoluția demografică a comunei Dalnic în ultimii 10 ani din anul 2010 și până 2020 arată o schimbare demografică negativă, comuna pierzând 51 locuitori în această perioadă. Populația comunei a înregistrat deci o scădere cu 5,14% până în anul 2020.

În cazul comunei Dalnic, în ultimii 10 ani, spor natural pozitiv s-a înregistrat într-un singur an, anul 2013, când numărul născuților a fost cu 1 mai mare decât numărul deceselor. Sporul natural a fost 0 în anul 2014, numărul născuților fiind egal cu cel al decedaților. În anii următori s-a înregistrat spor natural negativ cu o medie de aproximativ -6.

Tabel: Situația de natalitate / deces – comuna Dalnic

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Numărul persoanelor născuți	9	7	7	12	15	5	8	10	8	4
Numărul persoanelor decedați	12	19	9	11	15	15	13	17	15	9

Sursă: redactare proprie pe baza datelor INS Tempo Online

Structura populației din comună pe grupe de vârstă:

Populația comunei aferentă grupelor de vârstă 30-64 ani reprezintă mai mult de 50% din totalul populației comunei potrivit datelor din 2020. Cea mai ridicată pondere în populația totală a comunei, de 10,9%, o dețin persoanele din grupa de vârstă 30-34 ani, urmat de grupul de vârstă 40-44 ani cu 9,42% și de grupul de vârstă 45-49 ani cu 9,56% din totalul populației comunei.

Analizând cifrele grupelor de vârstă a copiilor se poate concluziona că ultimii 14 ani numărul copiilor în comună scade permanent. Cea mai semnificativă descreștere între grupele de vârstă a copiilor este între grupele 0-4 și 5-9 ani, cu -24 de copii în grupa 0-4 ani față de grupa 5-9 ani.

Copiii între 0-4 ani au o pondere de doar 3,74% în populația totală a comunei.

Populația comunei Dalnic după grupuri de vârstă, anul 2020

Grup de vârstă	Număr persoane
0- 4 ani	35
5- 9 ani	59
10-14 ani	63
15-19 ani	58
20-24 ani	37
25-29 ani	35
30-34 ani	102
35-39 ani	78
40-44 ani	88
45-49 ani	80
50-54 ani	58
55-59 ani	43
60-64 ani	60
65-69 ani	42
70-74 ani	30
75-79 ani	40
80-84 ani	18
85 ani si peste	8

Sursă: redactare proprie pe baza datelor INS Tempo Online

Pe lângă consecințele structurii pe grupe de vârstă, modernizarea comportamentului demografic prin reducerea numărului de copii pe care familia decide să îi aibă, reprezintă o altă cauză a deficitului demografic.

Chiar dacă numărul de copii este în scădere în ultimii ani, indicele de îmbătrânire este una pozitivă, fenomenul de îmbătrânire nu caracterizează populația comunei.

Evoluția mișcării migratorii a populației se regăsește și în comuna Dalnic, aceasta include și migrarea internațională.

Următorul tabel arată evoluția migrării populației în perioada 2010-2019:

An	Stabilire de reședință	Stabiliri cu domiciliul	Plecări cu reședința	Plecări cu domiciliul
2010	3	14	*	2
2011	3	8	4	12
2012	1	9	9	18
2013	3	7	9	8
2014	2	6	8	7
2015	5	7	10	9
2016	6	9	13	11
2017	6	8	15	12
2018	*	9	5	9
2019	2	6	9	9
TOTAL	31	83	82	97

Sursă: redactare proprie pe baza datelor INS Tempo Online

* date indisponibile

Analizând datele disponibile se poate concluziona că migrația populației are efect negativ pe situația demografică a comunei. În perioada 2010-2019 s-au înregistrat cu 264% mai multe plecări cu reședința decât stabiliri de reședință și cu 117% mai multe plecări cu domiciliul decât stabiliri cu domiciliul.

Componența populației după religie, etnie și limbă

Datele privind apartenența etnică a populației din Dalnic, potrivit recensământului din 2011 arată că din populația totală la aceea dată, 933 persoane au fost de naționalitate maghiară (98,4%), 8 de naționalitate română (0,8%) și 7 de naționalitate romă (0,7%).

Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt reformați, în proporție de 85,04%, cu o minoritate de romano-catolici, 13,28%. Pentru 0,84% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Capitolul III

III.1. Educație

La nivel comunei Dalnic învățământul preșcolar se desfășoară în singură unitate cu program normal.

Învățământul primar și gimnazial funcționează în cadrul Școlii Gimnaziale ” Darkó Jenő”.

Comunitatea școlii are o viață activă și variată. În afara curriculei școlare obligatorii, comunitatea elevilor și a preșcolarilor este implicat regulat în activități informale, extrașcolare, festivități, concursuri naționale și internaționale, la care elevii ating rezultate bune.

Nu numai elevii dar și părinții acestora sunt implicați în viața școlară, sunt invitați să ia parte la diferite evenimente școlare, extrașcolare, sau le sunt organizate activități informative pentru o mai bună înțelegere a vieții școlare de astăzi și ceea ce implică aceasta.

Comunitatea școlii este foarte activă și pe rețeaua de socializare cu postările tuturor informațiilor legate de instituția și de comunitatea școlii. Astfel Școala Darkó Jenő dă dovadă de o comunicare foarte bună, de deschidere și transparență, un exemplu demn de urmat și de instituțiile școlare din zonă.

III.2. Sănătate și asistență socială

Rolul serviciului de asistență socială este de a identifica și de a soluționa problemele sociale ale comunității locale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie.

La nivelul Consiliului local funcționează serviciul de asistență socială prin reorganizarea compartimentelor autoritate tutelară și asistență socială din cadrul aparatului propriu și convenție de parteneriat încheiat între Comuna Dalnic și Fundația Creștină „Diakonia,, din municipiul Sfântu Gheorghe în vederea realizării în comună al serviciului de îngrijire la domiciliu a bolnavilor și vârstnicilor.

În comună funcționează o farmacie cu program redus, care 2 zile pe parcursul unei săptămâni este deschis și disponibil pentru membrii comunității pentru a-și procura medicamente.

III.3. Viața culturală a comunității

Viața comunității din Dalnic este legată de viața culturală locală. În comună există un cămin cultural cu o sală mai mare cu loc de încăpere pentru 120 persoane și cu o sală mai mică cu loc de încăpere pentru 50 de persoane.

Pentru dezvoltarea intelectuală a comunității există biblioteca comunală „Veress Dániel”, frecventată în mare măsură de către școlari.

Cele mai importante evenimente care mobilizează și dau coeziune comunității locale din Dalnic sunt:

- Sărbătorirea zilei naționale de 15 martie
- 15 - 17 iulie – zilele comunei Dalnic, organizate în fiecare an în aceste zile în memoria persecuției lui Dózsa György în anul 1514.
- 20 august – prinderea focului de veghe
- 15-20 octombrie zilele recoltei
- A doua duminică de Advent – festivitate în cinstea membrilor comunității de peste 70 de ani cu participarea comunității locale, religioase, a școlarilor, a reprezentanților leaderilor locali și a corului „Harmónia”

Asociația Harmonia Dalnic – Dálnoki Harmónia Egyesület este un promotor al vieții civile în comună.

Comuna Dalnic pe parcursul anilor precedenți a dezvoltat relații de parteneriat cu două localități din Ungaria, cu comunele Cserszegtomaj és Noszvaj. Comunitățile acestor localități se întâlnesc regulat prin vizite reciproce, cu ocazia cărora organizează evenimente culturale și de comunitate care înlesnesc cunoașterea reciprocă și dezvoltarea de relații între membrii localităților partenere.

Capitolul IV

IV. 1. Agricultură

Principala activitate economică a comunei o constituie agricultura. Economia acestei localități se bazează în special pe: agricultură (cultivarea terenurilor mai ales cu cereale, cartofi, etc.), creșterea animalelor, exploatarea forestieră și prelucrarea primară a lemnului și pe industria alimentară prin prelucrarea laptelui și a cărnii.

Potrivit bazei de statistică, suprafața fondului funciar a comunei după modul de folosință se prezintă astfel:

Modul de folosință	Hectare
Total	5162
Agricolă	2922
Arabilă	2019
Pășuni	558
Fânețe	345
Terenuri neagricole total	2240
Păduri și altă vegetație forestieră	1964
Ocupată cu ape, bălți	29
Ocupată cu construcții	190
Căi de comunicații și căi ferate	45
Terenuri degradate și neproductive	12

Sursă: redactare proprie pe baza datelor INS Tempo Online

IV.2. Industrie si IMM-uri

În comuna Dalnic funcționează în total 34 operatori economici în diferite domenii. Există 7 SRL-uri care activează în mare majoritate în domeniul comerțului și ocupă în prezent în total 17 persoane. În afara SRL-ilor funcționează în comună 5 Persoane Fizice Autorizate, 8 Întreprinderi Individuale, 1 Întreprindere Familială.

IV.3. Turism

Comuna Dalnic este una din destinațiile turistice pentru cei care caută conacuri, și vrea să simte atmosfera de secolul XIX din așezări rurale transilvănene, și nu numai.

În Comuna Dalnic turismul nu este caracterizat prin prezența turiștilor cu caracter de masă. Aici forța de atracție a localităților izvorăște din caracterul lor autentic transilvănean, turiștii din străinătate caută aici tocmai ceea ce este pe cale de dispariție din comunitățile lor, sau lipsește cu desăvârșire. În această perioadă a apărut și comuna Dalnic pe harta turistică națională, ca fiind o comună cu tradiție în turismul rural, motiv pentru care cetățeni din mai multe orașe dețin teren, ori casă de vacanță. Autoritățile și localnicii văd un potențial mare în primul rând în conservarea mediului rural al zonei, al tradițiilor, al valorilor religioase și a culturii populare originale.

În mijlocul comunei se găsește **biserica reformată** din era romană, modificată în secolul al XV-lea după stilul gotic, dobândându-și forma actuală în secolul al XVIII-lea. În anul 1798 s-a dărâmat turnul clopotnița de poartă de la intrarea bisericii. În 1864 biserica a fost renovată. În 1914 a fost dărâmată fortificarea din jurul bisericii. În 1922 a fost construită clopotnița. După cutremurul din 1977 care a cauzat ravagii asupra construcției bisericii, aceasta a fost renovată. Pe perețele din interiorul bisericii se regăsesc mai multe inscripții din secolele XVI-XVII, printre care o inscripție în limba maghiară veche cu scriere pe răboj.

Statuia la Dózsa György, opera sculptorului Szobotka András a fost înălțată în 1976, se află în centrul localității.

Conacele cu valoare arhitecturală pe teritoriul comunei sunt conacul Lázár (1753), conacul Gaál-Borbáth (1844), casa Bartha (sec. XIX), curia Hadnagy (inceputul sec. XX), casa Veress și curia Darkó (sec. XVIII).

Conacul Lázár-Beczásy a fost construită în anul 1885. În Lista Monumentelor Istorice are numărul CV-II-m-B-13203.01. Grădina conacului Beczásy este un arboret, raritățile grădinii sunt Ginkgo biloba, molidul de Arizona (Picea engelmanni), magnolia japoneza (Magnolia kobus), respectiv o specie foarte rară de arțar din zonă (Acer hyrcanum).

Conacul Gaál este un loc ideal pentru ieșiri cu familia, team-building pentru companii și conferințe. Camere în Conacul Gaál a fost construit în 1844, apoi renovat în 2014. În același loc, fostul hambar de la conac a fost regândit și reamenajat, așadar are capacitatea de a găzdui grupuri.

În același timp, în Comuna Dalnic există și o activitate excepțională, întrucât Departamentul de Terapii Speciale al Centrului de Cercetări Subacvatice care a fost creat în anul 2008, cu scopul de a desfășura proiecte de cercetare în domeniul neurofeedbackului (neuroterapie sau neurobiofeedback) a ales Comuna Dalnic pentru activitățile specifice.

Baza de plecare au fost rezultatele obținute privind interacțiunea/comunicarea cu delfinii sălbatici, folosind generarea undelor cerebrale care afectează în mod particular activitatea hipocampică, atât la oameni cât și la animale. Primele rezultate au fost cumulate și aplicate sub denumirea de acvameditație multisenzorială (acționarea simultană asupra mai multor simțuri) și au fost prezentate publicului larg în septembrie 2008 la Sfântu Gheorghe la baza de înot ReKreativ din județul Covasna.

În anul 2009 cercetările au fost extinse privind efectele acvameditației multisenzoriale asupra persoanelor cu deficiențe de auz: surzi, surdo-muți și hipoacuzici. Încurajat de rezultatele obținute, în 2015 departamentul sus-menționat a început construirea **taberei de vară** de la Dalnic **pentru scufundari într-un lac artificial**, unde proiecte sunt în derulare și în momentul de față.

O altă resursă naturală local este izvorul de apă medicinală numit "Büdöskút". Notarul public József Pótsa a înființat un mic spa în pârâul Kenderes în jurul anului 1900, care a fost modernizat în 1904 și pe el a fost construit un centru spa cu mai multe etaje.

Capitolul V

V.1. Autoritățile administrației publice locale

V.1.1. Generalități

Autoritățile administrației publice prin care se realizează autonomia locală în comune sunt: Consiliile locale, ca autorități deliberative și primarii ca autorități executive. Consiliile locale și primarii se aleg în condițiile prevăzute de legea privind alegerile locale.

Comuna Dalnic este unitate administrativ-teritorială cu personalitate juridică de drept public din județul Covasna, România, ai cărei locuitori formează o comunitate umană, unitară care are ca scop fundamental al vieții și activității sale înfăptuirea binelui comun și fericirea tuturor membrilor săi.

Comunitatea și autoritățile sale reprezentative asigură condiții optime ca fiecare dintre statele care o compun să-și păstreze și să-și promoveze identitatea exprimată prin valorile, obiceiurile și tradițiile proprii în condițiile stabilite de legile țării, de prezentul statut și de celelalte acte de autoritate locală.

Comuna Dalnic este localitatea comună a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenența politică, de avere, de origine socială, de locul nașterii. Pe teritoriul comunei își poate stabili domiciliul sau reședința orice persoană sau familie care îndeplinește condițiile prevăzute de Constituția României și de legile țării.

Limitele teritoriului administrativ al comunei Dalnic sunt cele stabilite prin legile țării iar modificarea lor nu se poate realiza decât dacă este aprobată prin referendum local organizat în condițiile legii.

Raporturile dintre autoritățile administrației publice ale comunei Dalnic și autoritățile de nivel județean sau central se bazează pe principiile autonomiei locale, descentralizării competențelor, legalității, responsabilității, solidarității și cooperării, în condițiile și în limitele stabilite de legislația în materie și de normele Uniunii Europene.

Primarul și consilierii locali se aleg prin votul liber exprimat, egal, direct și secret al cetățenilor care au domiciliul stabil în comună, din rândul cetățenilor care îndeplinesc condițiile prevăzute de Constituție și de legile în vigoare.

Activitățile administrației publice locale funcționează în comuna Dalnic sub nr. administrativ 45.

V.1.2. Consiliul Local al comunei Dalnic

Ca urmare alegerilor autorităților administrației publice locale din anul 2020, Consiliul Local al Comunei Dalnic s-a constituit cu 9 consilieri locali, numărul acestora fiind stabilit în funcție de numărul locuitorilor comunei, cu următoarea structură politică: 5 consilieri locali din Uniunea Democrată Maghiară din România; 4 consilieri locali din Partidul Popular Maghiar din Transilvania.

Consiliul Local are inițiativa și hotărăște în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care sunt date prin lege în competența altor autorități publice, locale sau centrale.

Consiliul Local are următoarele atribuții principale:

- aprobă statutul comunei, precum și regulamentul de organizare și funcționare a consiliului local;
- alege viceprimarul/viceprimarii, din rândul consilierilor locali, la propunerea primarului sau a consilierilor locali;
- aprobă la propunerea primarului, înființarea, organizarea și statul de funcții ale aparatului de specialitate al primarului, ale instituțiilor publice de interes local, reorganizarea și statul de funcții ale regiilor autonome de interes local, precum și înființarea, reorganizarea sau desființarea de societăți de interes local și statul de funcții al acestora;
- exercită, în numele unității administrativ-teritoriale, toate drepturile și obligațiile corespunzătoare participațiilor deținute la societăți sau regii autonome;
- hotărăște înființarea sau reorganizarea de instituții, servicii publice, societăți și regii autonome;
- aprobă, la propunerea primarului, bugetul unității administrativ-teritoriale, virările de credite, modul de utilizare a rezervei bugetare și contul de încheiere a exercițiului bugetar;
- aprobă, la propunerea primarului, contractarea și/sau garantarea împrumuturilor, precum și contractarea de datorie publică locală prin emisiuni de titluri de valoare, în numele unității administrativ-teritoriale; • stabilește și aprobă impozitele și taxele locale, în condițiile legii;
- aprobă, la propunerea primarului, documentațiile tehnico- economice pentru lucrările de investiții de interes local;
- aprobă strategiile privind dezvoltarea economică, socială și de mediu a unității administrativ-teritoriale;
- asigură un mediu favorabil înființării și/sau dezvoltării afacerilor, inclusiv prin valorificarea patrimoniului existent, precum și prin realizarea de noi investiții care să contribuie la îndeplinirea programelor de dezvoltare economică regională și locală;

- asigură realizarea lucrărilor și ia măsurile necesare implementării și conformării cu prevederile angajamentelor asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene în domeniul protecției mediului și gospodăririi apelor pentru serviciile furnizate cetățenilor.

- hotărăște darea în administrare, concesiunea, închirierea sau darea în folosință gratuită a bunurilor proprietate publică a comunei, precum și a serviciilor publice de interes local, în condițiile legii;

- hotărăște vânzarea, darea în administrare, concesiunea, darea în folosință gratuită sau închirierea bunurilor proprietate privată a comunei, în condițiile legii;

- avizează sau aprobă, în condițiile legii, documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism ale localităților;

- atribuie sau schimbă, în condițiile legii, denumiri de străzi, de piețe și de orice alte obiective de interes public local;

- consiliul local asigură, potrivit competenței sale și în condițiile legii, cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor publice de interes local privind:

- a) educația;

- b) serviciile sociale pentru protecția copilului, a persoanelor cu handicap, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială;

- c) sănătatea;

- d) cultura;

- e) tineretul;

- f) sportul;

- g) ordinea publică;

- h) situațiile de urgență;

- i) protecția și refacerea mediului;

- j) conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, a parcurilor, grădinilor publice și rezervațiilor naturale;

- k) dezvoltarea urbană;

- l) evidența persoanelor;

- m) podurile și drumurile publice;

- n) serviciile comunitare de utilități publice de interes local;

- o) serviciile de urgență de tip salvamont, salvamar și de prim ajutor;

- p) activitățile de administrație social-comunitară;

q) locuințele sociale și celelalte unități locative aflate în proprietatea unității administrativ-teritoriale sau în administrarea sa;

r) punerea în valoare, în interesul colectivității locale, a resurselor naturale de pe raza unității administrativ-teritoriale;

s) alte servicii publice de interes local stabilite prin lege.

- sprijină, în condițiile legii, activitatea cultelor religioase;
- aprobă construirea locuințelor sociale, criteriile pentru repartizarea locuințelor sociale și a utilităților locative aflate în proprietatea sau în administrarea sa.

- hotărăște în condițiile legii și în baza unui Regulament local, cooperarea sau asocierea cu persoane juridice române sau străine, în vederea finanțării și realizării în comun a unor acțiuni, lucrări, servicii sau proiecte de interes public local, aprobat prin adoptat de către organul deliberativ;

- hotărăște, în condițiile legii, înfrățirea comunei, orașului sau municipiului cu unități administrativ-teritoriale din alte țări;

- hotărăște, în condițiile legii, cooperarea sau asocierea cu alte unități administrativ-teritoriale din țară sau din străinătate, precum și aderarea la asociații naționale și internaționale ale autorităților administrației publice locale, în vederea promovării unor interese comune.

Modul de organizare și funcționare al Consiliului local Dalnic se stabilește prin Regulamentul de organizare și funcționare aprobat prin hotărârea acestuia.

V.1.3. Primarul

Primarul comunei Dalnic, ca autoritate executivă, este ales prin vot democratic de către populația comunei, reprezentând comuna în relația cu alte autorități publice, cu persoane fizice și juridice comunele înfrățite, precum și în justiție.

Primarul îndeplinește următoarele atribuții specifice:

- îndeplinește funcția de ofițer de stare civilă și de autoritate tutelară și asigură funcționarea serviciilor publice locale de profil;

- îndeplinește atribuții privind organizarea și desfășurarea alegerilor, referendumului și a recensământului;

- prezintă consiliului local, în primul trimestru al anului, un raport anual privind starea economică, socială și de mediu a unității administrativ-teritoriale, care se publică pe pagina de internet a unității administrativ-teritoriale în condițiile legii;

- participă la ședințele consiliului local și dispune măsurile necesare pentru pregătirea și desfășurarea în bune condiții a acestora;
- prezintă, la solicitarea consiliului local, alte rapoarte și informații;
- elaborează, în urma consultărilor publice, proiectele de strategii privind starea economică, socială și de mediu a unității administrativ-teritoriale, le publică pe site-ul unității administrativ-teritoriale și le supune aprobării consiliului local.
- exercită funcția de ordonator principal de credite;
- întocmește proiectul bugetului unității administrativ-teritoriale și contul de încheiere a exercițiului bugetar și le supune spre aprobare consiliului local, în condițiile și la termenele prevăzute de lege;
- prezintă consiliului local informații periodice privind execuția bugetară, în condițiile legii;
- inițiază, în condițiile legii, negocieri pentru contractarea de împrumuturi și emiterea de titluri de valoare în numele unității administrativ-teritoriale;
- coordonează realizarea serviciilor publice de interes local, prin intermediul aparatului de specialitate sau prin intermediul organismelor prestatoare de servicii publice și de utilitate publică de interes local;
- ia măsuri pentru prevenirea și, după caz, gestionarea situațiilor de urgență;
- numește, sancționează și dispune suspendarea, modificarea și încetarea raporturilor de serviciu sau, după caz, a raporturilor de muncă, în condițiile legii, pentru personalul din cadrul aparatului de specialitate, precum și pentru conducătorii instituțiilor și serviciilor publice de interes local.

Primarul îndeplinește și alte atribuții prevăzute de lege sau de alte acte normative, precum și însărcinările date de Consiliul local.

Primarul comunei Dalnic exercită pe lângă competențele sale de autoritate executivă, atribuțiile sociale, culturale, educaționale, economice și administrative, urmărind armonizarea relațiilor interinstituționale și interumane și garantând pacea socială la nivelul comunității.

Actele autorităților publice locale, cum ar fi hotărârile consiliului local și dispozițiile primarului, care se emit în exercitarea atribuțiilor, competențelor și responsabilităților pe care le au la nivelul unității administrativ-teritoriale trebuie să respecte Constituția României și legile țării.

V.2. Bunurile din patrimoniul unității administrativ-teritorial

Constituie patrimoniu al unității administrativ-teritoriale bunurile mobile și imobile care aparțin domeniului public al unității administrativ-teritoriale, domeniului privat al acesteia, precum și drepturile și obligațiile cu caracter patrimonial.

Conform Codului administrativ” proprietatea privată este dreptul titularului de a poseda, folosi și dispune de un bun în mod exclusiv, absolut și perpetuu, în limitele stabilite de lege.” Domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale este alcătuit din bunuri aflate în proprietatea lor și care nu fac parte din domeniul public. Asupra acestor bunuri, unitățile administrativ-teritoriale au drept de proprietate privată. Bunurile care fac parte din domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale se află în circuitul civil și se supun regulilor prevăzute de Legea nr. 287/2009, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dacă prin lege nu se prevede altfel.

UAT Dalnic are obligația de a întocmi un inventar asupra bunurilor imobile aparținând domeniului privat și să actualizeze în termen de cel mult 90 de zile de la modificarea regimului juridic al bunurilor respective, de către o comisie special constituită, condusă de autoritatea executivă ori de o altă persoană împuternicită în acest sens. Această comisie este constituită prin dispoziția primarului.

V.2.1. Proprietate privată

Bunurile proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale pot fi date în administrare, concesionate, închiriate ori pot fi date în folosință gratuită, pe termen limitat, după caz, persoanelor juridice fără scop lucrativ, care desfășoară activitate de binefacere sau de utilitate publică, ori serviciilor publice. Vânzarea bunurilor din domeniul privat se face prin licitație publică și trebuie aprobată prin hotărârea Consiliului local al comunei Dalnic.

Cele mai importante imobile aparținătoare domeniului privat:

- pășuni comunale în suprafață de 89,69 ha;

V.2.2. Proprietate publică

Proprietatea publică este dreptul de proprietate ce aparține unității administrativ-teritoriale asupra bunurilor care, prin natura lor sau prin declarația legii, sunt de uz ori de interes public. Bunurile din domeniul public sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, după cum urmează:

- a) nu pot fi înstrăinate; ele pot fi date numai în administrare, concesionate sau închiriate, în condițiile legii;
- b) nu pot fi supuse executării silite și asupra lor nu se pot constitui garanții reale;

c) nu pot fi dobândite de către alte persoane prin uzucapiune sau prin efectul posesiei de bună-credință asupra bunurilor mobile.

Darea în administrare și închirierea bunurilor proprietate publică se realizează prin hotărârea consiliului local.

Concesionarea sau închirierea bunurilor proprietate publică se face prin licitație publică, iar sumele încasate se fac venit la bugetele locale.

Actele juridice încheiate cu încălcarea prevederilor privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, sunt lovite de nulitate absolută.

Dreptul de proprietate publică se dobândește:

- a) pe cale naturală;
- b) prin achiziții publice efectuate în condițiile legii;
- c) prin expropriere pentru cauză de utilitate publică;
- d) prin acte de donație sau legate acceptate de Guvern, de consiliul județean sau de consiliul local, după caz, dacă bunul în cauză intră în domeniul public;
- e) prin trecerea unor bunuri din domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale în domeniul public al acestora, pentru cauză de utilitate publică;
- f) prin alte moduri prevăzute de lege.

Dreptul de proprietate publică încetează, dacă bunul a pierit ori a fost trecut în domeniul privat.

Inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al unităților administrativ-teritoriale întocmește de către comisia specială constituită, condusă de primarul comunei.

Cele mai importante imobile aparținătoare domeniului public sunt următoarele: clădirea Primăriei Dalnic cu anexe, clădirea școlii, grădinița, teren de joacă, căminul cultural, teren de sport, vestiar, parc comunal, casa mortuara, statuia Dózsa György, bazinul de apă potabilă, alimentară cu apă a comunei, porti sculptate, drumuri comunale 13 km; străzi comunale 25 km; drumuri de exploatare 55 km.

V.3. Consultare publică

Locuitorii comunei vor fi consultați prin referendum asupra problemelor de interes deosebit pentru localitate. Convocarea și organizarea adunărilor cetățenești se fac de către primar, la inițiativa acestuia, sau a unei treimi din numărul consilierilor în funcție. În baza prevederilor legale privind transparența decizională în administrația publică, în comuna Dalnic sunt respectate principiile care

sunt menite să confere informații și documente în ceea ce privește activitatea autorităților administrației publice locale, cum ar fi:

- informarea în prealabil, din oficiu, a persoanelor asupra problemelor de interes public care urmează să fie dezbătute de autoritățile administrației publice locale, precum și asupra proiectelor de acte normative;

- consultarea cetățenilor și a asociațiilor legal constituite, la inițiativa autorităților publice locale în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative;

- participarea activă a cetățenilor la luarea deciziilor administrative și în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative, cu respectarea următoarelor reguli:

1. ședințele și dezbaterile autorităților și instituțiilor publice sunt publice, în condițiile legii;
2. dezbaterile vor fi consemnate și făcute publice;
3. minutele acestor ședințe vor fi înregistrate, arhivate și făcute publice, în condițiile legii.

În cadrul procedurilor de elaborare a proiectelor de acte normative autoritatea administrației publice publică un anunț referitor la această acțiune în site-ul propriu, afișează la sediul primăriei și într-un spațiu accesibil publicului, transmite către mass-media. Autoritatea administrației publice transmite proiectele de acte normative tuturor persoanelor care au depus o cerere pentru primirea acestor informații. Anunțul referitor la elaborarea unui proiect de act normativ se aduce la cunoștința publicului cu cel puțin 30 de zile lucrătoare înainte de supunerea spre avizare de către autoritățile publice.

Anunțul cuprinde: data afișării, o notă de fundamentare, o expunere de motive, un referat de aprobare privind necesitatea adoptării actului normativ propus, un studiu de impact și/sau de fezabilitate, după caz, textul complet al proiectului actului respectiv, precum și termenul limită, locul și modalitatea în care cei interesați pot trimite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de act normativ.

Participarea persoanelor interesate la lucrările ședințelor publice se fac în următoarele condiții:

- a) anunțul privind ședința publică se afișează la sediul autorității publice, inserat în site-ul propriu și se transmite către mass-media, cu cel puțin 3 zile înainte de desfășurare;

- b) acest anunț trebuie adus la cunoștința cetățenilor și a asociațiilor legal constituite care au prezentat sugestii și propuneri în scris, cu valoare de recomandare, referitoare la unul dintre domeniile de interes public care urmează să fie abordat în ședință publică;

- c) anunțul conține data, ora și locul de desfășurare a ședinței publice, precum și ordinea de zi.

Difuzarea anunțului și invitarea specială a unor persoane la ședința publică sunt în sarcina responsabilului desemnat pentru relația cu societatea civilă.

Participarea persoanelor interesate la ședințele publice se va face în limita locurilor disponibile în sala de ședințe, în ordinea de precădere dată de interesul asociațiilor legal constituite în raport cu subiectul ședinței publice, stabilită de persoana care prezidează ședința publică. Ordinea de precădere nu poate limita accesul massmediei la ședințele publice.

Autoritățile publice sunt obligate să întocmească și să facă public un raport anual privind transparența decizională, care va cuprinde cel puțin următoarele elemente:

- a) numărul total al recomandărilor primite;
- b) numărul total al recomandărilor incluse în proiectele de acte normative și în conținutul deciziilor luate;
- c) numărul participanților la ședințele publice;
- d) numărul dezbaterilor publice organizate pe marginea proiectelor de acte normative;
- e) situația cazurilor în care autoritatea publică a fost acționată în justiție pentru nerespectarea prevederilor prezentei legi;
- f) evaluarea proprie a parteneriatului cu cetățenii și asociațiile legal constituite ale acestora;
- g) numărul ședințelor care nu au fost publice și motivația restricționării accesului.

Orice persoană care se consideră vătămată în drepturile sale poate face plângere potrivit dispozițiilor Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Constituie abatere disciplinară și se sancționează, potrivit legii, fapta funcționarului care, din motive contrare legii, nu permite accesul persoanelor la ședințele publice sau împiedică implicarea persoanelor interesate în procesul de elaborare a actelor normative de interes public, în condițiile prezentei legi.

V.4. Liberul acces la informațiile de interes public

Asigurarea de către Primăria comunei Dalnic la accesul informațiilor de interes public se face din oficiu sau la cerere, prin persoana desemnată în acest scop.

Fiecare autoritate sau instituție publică are obligația să comunice din oficiu următoarele informații de interes public:

- a) actele normative care reglementează organizarea și funcționarea autorității sau instituției publice;
- b) structura organizatorică, atribuțiile departamentelor, programul de funcționare, programul de audiențe al autorității sau instituției publice;
- c) numele și prenumele persoanelor din conducerea autorității sau a instituției publice și ale funcționarului responsabil cu difuzarea informațiilor publice;
- d) coordonatele de contact ale autorității sau instituției publice, respectiv: denumirea, sediul, numerele de telefon, fax, adresa de e-mail și adresa paginii de Internet;
- e) sursele financiare, bugetul și bilanțul contabil;
- f) programele și strategiile proprii;
- g) lista cuprinzând documentele de interes public;
- h) lista cuprinzând categoriile de documente produse și/sau gestionate, potrivit legii;
- i) modalitățile de contestare a deciziei autorității sau a instituției publice în situația în care persoana se considera vătămată în privința dreptului de acces la informațiile de interes public solicitate.

Autoritățile și instituțiile publice au obligația să publice și să actualizeze anual un buletin informativ.

Autoritățile și instituțiile publice au obligația să răspundă în scris la solicitarea informațiilor de interes public în termen de 10 zile sau, după caz, în cel mult 30 de zile de la înregistrarea solicitării, în funcție de dificultatea, complexitatea, volumul lucrărilor documentare și de urgența solicitării. În cazul în care durata necesară pentru identificarea și difuzarea informației solicitate depășește 10 zile, răspunsul va fi comunicat solicitantului în maximum 30 de zile, cu condiția înștiințării acestuia în scris despre acest fapt în termen de 10 zile.

Refuzul comunicării informațiilor solicitate se motivează și se comunica în termen de 5 zile de la primirea petițiilor. Solicitarea și obținerea informațiilor de interes public se pot realiza, dacă sunt întrunite condițiile tehnice necesare, și în format electronic.

Pentru informațiile solicitate verbal funcționării din cadrul compartimentelor de informare și relații publice au obligația să precizeze condițiile și formele în care are loc accesul la informațiile de

interes public și pot furniza pe loc informațiile solicitate. În cazul în care informațiile solicitate nu sunt disponibile pe loc, persoana este îndrumată să solicite în scris informația de interes public, urmând ca cererea să îi fie rezolvată în termenele prevăzute.

V.5. Drepturile și îndatoririle cetățenilor comunei

Cetățenilor comunei Dalnic sunt garantate, în condițiile legii, următoarele drepturi și libertăți fundamentale:

- a) dreptul la viață și la integritate fizică și psihică;
- b) libertatea individuală;
- c) dreptul la apărare;
- d) libera circulație;
- e) dreptul de a le fi respectată și ocrotită, de către autoritățile publice viața intimă, familială și privată;
- f) inviolabilitatea domiciliului;
- g) secretul corespondenței;
- h) libertatea conștiinței;
- i) libertatea de exprimare;
- k) dreptul la învățătură;
- l) accesul la cultură;
- m) dreptul la ocrotirea sănătății;
- n) dreptul la mediu sănătos;
- o) dreptul la vot;
- p) dreptul de a fi ales;
- r) libertatea întrunirilor;
- s) dreptul de asociere;
- ș) dreptul la muncă și la protecție socială a muncii;
- t) interzicerea muncii forțate;
- ț) dreptul la grevă;
- u) dreptul la proprietate privată;
- v) libertatea economică;
- x) dreptul la moștenire;

- y) asigurarea unui nivel de trai decent;
- z) ocrotirea familiei, protecția familiei și a tinerilor; dreptul la petiționare; dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică de a solicita anularea actului și repararea pagubei.

Cetățenii comunei Dalnic au următoarele îndatoriri fundamentale:

- a) să se achite de îndatoririle fundamentale pe care le au față de țară și față de statul român în conformitate cu prevederile Constituției României;
- b) să manifeste loialitate față de comuna Dalnic și să păstreze, să sporească și să promoveze valorile care definesc identitatea acesteia și să-i asigure unitatea și integritatea;
- c) să-și îndeplinească obligațiile asumate prin jurământ, în cazul exercitării unor funcții publice locale, cu bună credință;
- d) să desfășoare o activitate utilă pentru sine, pentru familie, pentru comunitate și pentru societate în general;
- e) să contribuie la cheltuielile publice prin plata taxelor și impozitelor locale;
- f) să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți membri ai comunității;
- g) să slujescă binele general al comunității și să nu aducă prejudicii materiale sau de imagine comunei.

Acordarea "Titlului de Cetățean de Onoare" nu este condiționată de cetățenie, naționalitate, vârstă, domiciliul, sex, religie sau apartenență politică. Pentru acordarea acestui titlu se iau în considerare criteriile de relevanță în domeniul în care performează persoana respectivă, modul în care persoana reprezintă comuna, performanțele deosebite avute în anumite domenii și serviciile aduse comunității.

Modificarea și actualizarea prezentului Statut se fac, în condițiile legii, prin hotărâre adoptată de Consiliul Local al comunei Dalnic.

V.5.1. Cadrul legal

Prezentul Statut a fost elaborat în baza informațiilor deținute de compartimentele funcționale din cadrul aparatului de specialitate al primarului comunei Dalnic, informații și date culese din diverse surse publice și private și de la instituții cu atribuții în culegerea și evidența datelor statistice.

Prin studierea acestui statut, persoanele interesate își pot forma o imagine de ansamblu cu privire la așezarea geografică, istoria, cultura, economia, populația și structura acesteia, investițiile și serviciile publice de care beneficiază comuna.

Prezentul Statut a fost întocmit cu respectarea următoarelor acte normative:

1. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;
2. Ordonanța Guvernului nr. 63/2020 privind atribuirea sau schimbarea de denumiri, cu modificările și completările ulterioare;
3. Legea nr. 102/1992 privind stema țării și sigilul statului, cu modificările și completările ulterioare;
4. Legea nr. 273/2006 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu modificările și completările ulterioare;
5. Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
6. Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.